

Notat fra møde om udvalgte arbejdsmiljøproblemer i bygge- og anlægsbranchen hos Crecea d. 27/11 2023

På mødet kom vi ind på udvalgte arbejdsmiljøproblemer i bygge- og anlægsbranchen, og hvilken rolle arbejdsmiljøkoordinator har i at forebygge og håndtere disse.

Speciallæge i arbejds- og miljømedicin Milene Torp Madsen, Crecea fortalte om nogle af de sygdomme, som forekommer i bygge- og anlægsbranchen:

- Kroppen er konstant under forandring og reparation, men der er begrænsninger på, hvor mange reparationer kroppen kan udføre
- Særligt depression, samt nakke- og lændesmerter giver mange sygedage, viser undersøgelse. Mange har smerter, og det er et kontinuum, hvornår det fører til en sygemelding
- Kulturen på arbejdspladsen og ledelsens prioritering har stor indflydelse på, hvordan muskel- og skeletbesvær håndteres, og dermed om smerter nedsættes.
- De oftest forekommende erhvervssygdomme i bygge- og anlægsbranchen er lunge-, høre- og bevægeapparatssygdomme
- Milene fortalte om, hvordan man undersøger og diagnosticerer lungesygdom, høretab, hvide fingre, karpaltunnelsyndrom og skuldersmerter
- Det er nødvendigt at træne ved siden af fysisk hårdt arbejde, bl.a. fordi man typisk ikke får pulsen op på jobbet.
- Vores hjerne er ca. 50.000 år gammel og agerer følelsesmæssigt, særligt i stressede situationer. Vi er derfor ikke altid rationelle, men har brug for at indarbejde vaner eller have tiltag, hvor de gode tiltag ikke er et valg, men indbygget i organiseringen af arbejdet.

Kemiingeniør Trine Seitzberg, Crecea, fortalte om kemi på byggepladser:

- Opslag på Arbejdstilsynets hjemmeside viser, at 20 % af alle reaktioner til virksomheder i bygge- og anlægsbranchen gives omkring kemi, støv og biologi, 1/3-del om kræftfremkaldende belastninger og 1/3-del om luftvejsbelastninger
 - o Det opleves, at der er mere fokus på kemi nu end for bare 3 år siden, bl.a. pga EU krav.
- Kemi kan optages både ved indånding, hud/slimhinder, øjne og indtagelse, så man skal forholde sig til eksponeringen. Indtagelse kan være gennem rygning og spisning, hvor man har kemi på hænderne. God håndhygiejne er derfor vigtig.
- Kemi kan både give akutte skader (ved korttidspåvirkning) og kroniske skader (ved langtidspåvirkning). Det er ofte langtidspåvirkning, som er relevant i bygge- og anlægsbranchen
- Ift reglerne i arbejdsmiljølovgivningen lagde Trine vægt på, at man ikke skal udsættes unødigt, og at virksomheden skal have fornødne kompetencer til kontrol og tilsyn.
 - o Det gav en drøftelse af, at små virksomheder ofte ikke kender regler og har kompetencer in-house til fx at lave kemisk risikovurdering
- Kemi er ofte særligt farligt arbejde, hvorfor det skal indgå i PSS og i afgrænsning og koordinering af fællesområder, så ansatte fra andre virksomheder ikke eksponeres.
- Særligt opbevaring af kemi, miljøfremmede stoffer, støv og dampe kan blive overset, vurderer Trine
 - o Det blev nævnt, at det ofte er at overbevise om foranstaltninger, når arbejdet foregår uden dørs.
- Den kemiske risikovurdering bør laves med instruktionen for øje, så den bliver en aktiv del af arbejdsmiljøindsatsen.

Interessegruppen for koordinatører

- Skiltning med personlige værnemidler bør opsættes nær det arbejdssted, hvor kemi anvendes, så det bliver nærværende

I forlængelse af oplægget var en drøftelse af, at man kan bruge opstartsmødet til at få en idé om, hvor godt virksomheden har styr på arbejdsgiveransvar, herunder kemiske risikovurderinger. På kraftværker o.l. skal virksomheder fremsende dokumentation, før arbejdstilladelser udstedes, så det sikres, at der er styr på tingene, men det er ikke gængs på almindelige byggepladser.

Arbejds miljøkoordinator Henrik Nielsen, Crecea fortalte om nogle udfordringer, som han oplever, når bygherrer får kompetencepåbud:

- Ofte mangler de yngre og nyuddannede arbejds miljøkoordinatorer erfaringer med ledelse af byggeri, som ellers er et kvalifikationskrav. De har teoretisk viden, men det er ikke nok til at spotte og håndtere arbejds miljøproblemer. De har brug for en sparringspartner, og Henrik hyres i nogle sammenhænge til dette.
- Der blev suppleret med:
 - o At det ikke kun er unge, men også mindre erfarne arbejds miljøkoordinatorer, og at det også kan handle om, at man ikke har menneskeforståelse og erfaring med at kommunikere på byggepladsen. Der er ikke krav om efteruddannelse, men det er relevant at tilegne sig ny viden og værktøjer.
 - o At bygherren aktivt skal vælge arbejds miljøkoordinator, fx ud fra CV, men at det firma, som arbejds miljøkoordinator kommer fra, også skal klæde arbejds miljøkoordinator på til opgaven.
 - o Det er også nødvendigt, at rådgiver og projekterende rådgiver bygherren om dennes ansvar, så denne kan tage et oplyst valg.
- Det er vigtigt at forholde sig til, hvordan udenlandsk arbejdskraft integreres i arbejds miljøarbejdet, så kommunikationen fungerer. Der var forslag til arbejds miljøkoordinatorens rolle i den forbindelse, som man skal have afklaret med bygherren, herunder kædeansvar, samt fokus på RUT-registrering, hviletidsbestemmelser og sociale forhold.
- Henrik kom også ind på, at påbudstyperne ændres fra 1/2 2024.

Herefter var der netværk over frokost.

Forslag til kommende emner

- Eksempler fra anlægsarbejde
- Hvilke modeller for sparring kan anvendes som arbejds miljøkoordinator?
- Flere faglige indlæg

Mødedatoer for 2024 sendes ud i nyhedsbrevet.